

A TÁRKI ADATFELVÉTELEINEK DOKUMENTUMAI

Háztartás Monitor

2003

A kutatás dokumentációja

Bevezetés

A 2003 évi TÁRKI Háztartás Monitor kutatás egy olyan, 1992 óta folyó kutatás része, melynek célja a magyar társadalom strukturális változásainak évenkénti nyomon követése. A kutatás állandó témakörei a következők:

- A háztartások és egyének helyzetének, jövedelemstruktúrájának, valamint a jövedelmi egyenlőtlenségek alakulásának évenkénti monitorozása, és időbeli alakulásának elemzése.
- Foglalkozásszerkezeti változások monitorozása.
- A jövedelmekkel, jövedelmi egyenlőtlenségekkel kapcsolatos lakossági percepciók, attitűdök monitorozása.

Ezen túlmenően évente egy-két kiemelt speciális témakör is szerepel a Háztartás Monitor fő kutatási célkitűzései között. A 2003 évi kutatás speciális kutatási témakörei a következők voltak:

- A rendszerváltást követő egyéni foglalkozásszerkezeti és iskolai, oktatási, továbbképzési stratégiák vizsgálata, valamint
- Az „élethosszig tanulás” megjelenése, és hatása az egyéni munkaerőpiaci helyzetre
- A családtagok munkaerőpiaci stratégiáinak összehangolása, egymásra épülése

A kérdőívek és az adatbázis alapstruktúrája

A Háztartás Monitor 2003. kutatás – hasonlóan a korábbi évek Háztartás Monitor kutatásaihoz, valamint a Magyar Háztartás Panel kutatáshoz – adatgyűjtése során két fajta kérdőívet használtunk. A háztartások összes tagjának alapadatait (demográfia és alapvető jövedelmi adatok), valamint a háztartás egészére vonatkozó jövedelmi és kiadási adatokat a **háztartás kérdőív** segítségével gyűjtöttük össze. Ezt a kérdőívet a mintába bekerült háztartások azon tagjától kérdeztük le, aki leginkább kompetens volt ezekben a témakörökben. Ezen kívül a háztartás 16 éves, illetve efeletti tagjaival **egyéni kérdőív** is készült. Az egyéni kérdőívben a személyek foglalkozásszerkezeti pozícióját, jövedelmi viszonyait, iskolai és foglalkozási életútját követtük nyomon. Az egyéni kérdőívben szerepeltek a jövedelmekkel, konjunktúrával és egyéb kapcsolódó témakörökkel összefüggő attitűdkérdések is.

Az adatbázist egyéni szinten építettük fel, oly módon, hogy **az adatbázis tartalmazza a mintába bekerülő háztartás minden tagjának** – beleértve a 16 éven aluli gyerekeket, valamint az egyéni kérdőívre nem válaszoló 16 év feletti háztartástagokat

- demográfiai, foglalkozási és jövedelmi alap-adatait (amelyek a háztartás kérdőívben szerepeltek), beleértve a háztartásfőhöz való családi kapcsolat jellegének mutatóját is,
- a háztartásra vonatkozó összes egyéb kalkulált adatot (pl. háztartás összes jövedelme, háztartás létszám, stb)
- valamint a 16 éves vagy idősebb, egyéni kérdőívre válaszolók esetében az egyéni kérdőív adatait

Az egyénekre vonatkozó kutatási témakörök esetében tehát a teljes, vagy a megfelelő korosztályra leszelektált adatbázist tekintjük alapnak. A háztartásokra vonatkozó témakörök esetében pedig a háztartásfőkre leszelektált adatbázis adatait elemezzük.

A kétféle kérdőív miatt az adatbázishoz kétféle súlyozási technikát kell alkalmazni. Azokban az esetekben, amikor a háztartás kérdőívből kinyert adatokat elemzi a kutató, a háztartás súly kerül alkalmazásra. Az egyéni kérdőív kérdéseinek elemzése során pedig az egyéni súlyt kell használni. (A súlyozás elveit és technikáját későbbi fejezetben részletesen ismertetjük.)

Mintavétel

A minta a magyar háztartásokat megyei szinten is reprezentáló valószínűségi minta.

A minta elkészítéséhez többlépcsős, rétegzett, valószínűségi mintavételi eljárást alkalmaztunk. A rétegzés első lépcsőjében minden megyéből kiválasztottuk azokat a településeket, amelyek a mintába fognak kerülni. Ennek során általános szabály az, hogy Budapest összes kerülete, és a megyeszékhelyek szerepeljenek a mintában, ezen túlmenően minden megyéből legalább egy város, és legalább két falunak is kell lennie a mintában.

Ezt követően meghatározzuk, hogy az egyes megyékből, és ezen belül az egyes településtípusokból hány háztartásnak kell bekerülnie a mintába. A konkrét elemszámok kialakításakor azt az elvet követjük, hogy minden megye minden településtípusából akkora arányban kerüljenek be a mintába háztartások, amekkora az alapsokaság (a háztartások) aránya a teljes célcsoporton belül, megyékre, és megyén belüli településtípus arányra lebontva. A rétegzési szempontok kialakításához, valamint később az adatok súlyozásához a KSH-tól megvásárolt, többdimenziós megoszlásokat tartalmazó táblákat használunk.

A rétegenként mintába kerülő háztartások számának meghatározását követően a minta konkrét kialakításához címlistát vásároltunk a Központi Népszámítás Nyilvántartó hivataltól. A vásárolt címlista esetében az általunk meghatározott településekről, az általunk meghatározott esetszámú egyén adatait kapjuk meg a szolgáltatótól, amely a címeket a teljes listából egyszerű véletlen mintavételi eljárással választja ki.

Főcím-pótcím típusú mintavételi eljárást alkalmaztunk, tehát a válaszmegtagadásokból, illetve egyéb okokból meghíúsult interjúk esetében a főcímeikkel megegyező módon létrehozott pótcím listából választottuk a pótcímeket. A pótcímeket a főcímeikkel megegyező módon határoztuk meg, ugyanazokon a településeken. A korábbi adatfelvételekből ismert válaszmegtagadási, és ehuéb sikertelenségi rátákat ismerve, Budapest és a nagyvárosok esetében kétszeres, kisebb településeken egyszeres pótcím listát rendeltünk.

Összesen 2532 pótcímet és 2883 pótcímet vásároltunk.

A kérdéses folyamata és a kérdéses ellenőrzésének első lépcsője

A mintába került, főcímen szereplő személyeket postai úton elküldött felkérőlevéllel értesítettük a munkáról, és kértük meg az együttműködésre. Ezt követően kérdezőbiztosaink személyesen keresték meg őket.

A Háztartás Monitor kutatás adatfelvétele 2003. 10.01-10.30-ig, illetve 11.24-12.03-ig tartott.¹ Ha a kérdezők az első alkalommal nem tudtak kapcsolatot felvenni a mintába került háztartás egyik 16 év feletti tagjával sem, még két alkalommal kellett a címet felkeresniük – más-más napokon, és más-más napszakokban. A három megkeresés közül legalább egynek hétköznap, legalább egynek pedig vasárnap kellett történnie. Anyagilag is motiváltuk a kérdezőket a főcímen történő kérdésesre, illetve arra, hogy a mintába került háztartások összes 16 éves, vagy idősebb tagjától kérdezzék le az egyéni kérdőívet.

Ammenyiben a a főcím háromszori, legalább két napon, három különböző időpontban történő megkeresésés sem vezetett eredményre, illetve ha a mintába került háztartás tagjai megtagadták a választ, kérdezőbiztosaink pótcímet használtak. A pótcím kiválasztásakor is rétegzést alkalmaztunk, település és háztartásnagyság szerint. A pótcím kiválasztásának elve az volt, hogy a kieső cím helyett ugyanazon a településen, ugyanolyan létszámú háztartást kellett keresni, amilyen a főcímen szereplő háztartás volt. Több szóba jöhető pótcím közül a legkisebb sorszámú pótcímet kellett kiválasztania a kérdezőnek.

A TÁRKI-nak egész országra kiterjedő kérdezőbiztosai hálózata van. A hálózat élén a fő instruktor áll, aki a TÁRKI állandó belső alkalmazottja, és feladata a kérdéses teljes folyamatának szervezése, irányítása és ellenőrzésének egy része. Közvetlen kapcsolatban a területi instruktorokkal áll, ezek munkájának szervezése, irányítása és ellenőrzése munkája lényegi részét képezi.

¹ A Központi Nyilvántartó és Választási Hivatalt által küldött eredeti minta nem tartalmazta azokat a háztartásokat, amelyekben csak 60 éven felüli családtagok élnek, ezért ugyanolyan mintavételi módszer alkalmazásával, ugyanazon szabályok szerint kiegészítő mintán pótlólagos adatfelvétel történt.

A hierarchia következő fokán a területi instruktorok állnak. Ők jelentős szaktudással és gyakorlattal rendelkező szakemberek. A területi instruktorok felelősek a területekhez tartozó – általában egy, esetenként két megyét felölelő – területen folyó terepmunkáért. A területi instruktorok mind a főinstrukturral, mind pedig a területükön dolgozó kérdezőbiztosokkal napi kapcsolatban vannak. Az adatfelvételi munka technikai lebonyolításán – kérdőívek és instrukciók átadása-átvétele, egy-egy konkrét kutatással kapcsolatos kérdezői eligazítás, stb. – túlmenően felelősek a területükön dolgozó kérdezőbiztosok kiválasztásáért, a központi képzést követő továbbképzésekért, és nem utolsósorban ők végzik a terepmunka első kontrollját is. Kötelességükhöz tartozik a kérdezők szűrőpróbaszerű ellenőrzése is oly módon, hogy a területükhöz tartozó kérdezők legalább 10%-át fel kell keresniük a kérdezőt követő napokban, és néhány egyszerű kérdéssel kontrollálniuk kell, hogy a kérdező szabályosan történt-e. A területi instruktorok feladatai közé tartozik az is, hogy a kérdező során felmerült kéréseket és problémákat (első szinten) velük beszélhetik meg a kérdezők. Amennyiben a problémát saját hatáskörben nem tudják megoldani, a fő instruktort kell felkeresniük útbaigazításért.

A kérdezőket munkába állásuk előtt a központban képezzük ki, a későbbiekben pedig a regionális instruktorok segítségével folyamatos szinten tartó tréningeket szervezünk számukra. A kérdezők alapvetően a területi instruktorokkal vannak napi kapcsolatban. A kérdőíveket is oly módon készítjük el, hogy figyelembe vesszük a kérdezői szituáció nehézségét, s mind a formai, mind pedig a tartalmi elemeket úgy alakítjuk, hogy minimalizáljuk a kérdezők közben elkövetett hibákat.

A kérdezők minden adatfelvételhez írásos kérdezői útmutatót kapnak, mely egyrészt felhívja a figyelmet a kérdőív legfontosabb részeire, másrészt a viszonylag ritkábban előforduló kérdezői helyzetek megoldásához ad iránymutatást.

A Háztartás Monitor kutatás terepmunkáját megelőzően a területi instruktorok egész napos kiképzésen, és tréningen vettek részt. A kérdezők tréningje pedig a területi instruktorok vezényletével, a TÁRKI belső munkatársainak segítségével a 16 területi központban történt. A kiképzés során az instruktorok és kérdezők nemcsak a kérdőív szerkezetét, a tipikus kérdezői hibák kiküszöbölésének módját ismerték meg, de „tréning-kérdezőket” is végeztek. Az ennek során felmerülő problémákat megbeszélték – esetenként a vezető instruktoral,

illetve a kutatásba bevont kutatókkal is. A kérdezők csak ez után a speciálisan az adott kutatásra vonatkozó tréning után kezdhették el a kérdőívek lekérdezését.

Ugyanakkor a kérdezőket szigorúan ellenőrizzük is. Az ellenőrzés első szintjét a területi instruktorok, második szintjét az utómunkások és az adatok számítógépes ellenőrzési folyamata, harmadik, legfelsőbb szintjét pedig a TÁRKI fő ellenőrzési csoportja végzi.

A kérdezést követő adatfelvételi munkafolyamatok, ellenőrzés és javítás

Az adatokat minden munkafázisban többszintű ellenőrzésnek vetettük alá. A lékérdezett kérdőíveket a területi instruktorkok egyesével, személyesen ellenőrizték. Nem javítható hibák, illetve kihagyott kérdések esetén azokat kiegészítés, vagy javítás céljából a terepre visszaküldték. A kérdőívek 10%-át ellenőrző kérdőív segítségével a terepen ellenőrizték a területi instruktorkok. Az ellenőrzés ellenőrző kérdőívek segítségével történt.

Központi fő ellenőrzés:

A regionális ellenőrzésen – amelyet a területi instruktorkok végeznek – a TÁRKI-ban olyan központi ellenőrzési rendszert is fenntartunk, amelyhez tartozó munkatársak nincsenek napi kapcsolatban a kérdezőkkel, így a központi ellenőrzést nem befolyásolja az esetleges személyes szimpátia, stb. A központi ellenőrzés leginkább azokra az esetekre, területekre illetve kérdezőkre összpontosít, amelyek fennakadnak az adatok ellenőrzésének a kérdezést követő két lépcsőjén: az utómunkák során, illetve az elkészült „nyers” adatbázis számítógépes logikai ellenőrzése során. A központi ellenőr a többi ellenőrzési munkálatok során tapasztalt hibák együttes előfordulási gyakoriságát, és súlyát mérlegelve kutatásonként 2-10 csomópontot köteles ellenőrizni. (Csomóponti ellenőrzés alatt vagy egy-egy kérdező, vagy egy-egy régió összes kérdőívének ellenőrzését értjük. A központi ellenőrzés tehát szigorú, problémára fókuszált ellenőrzést végez. Az ellenőrzés negatív eredménye az ellenőrzött személlyel (kérdező, instruktork) való munkakapcsolat azonnali megszakítását eredményezi.) Ennek a célra orientált ellenőrzésnek számos formája van: személyes ellenőrzés, telefonos ellenőrzés, ellenőrző levelek írása, stb.) A Háztartás Monitor kutatás esetében a központi ellenőrzés az interjúk 10%-át ellenőrizte. Összességében tehát az interjúk 20%-a került az ellenőrzés hatálya alá.

Utómunkások:

A kitöltött kérdőívek a regionális instruktorkoktól való átvételt követően az ú.n. utómunkásokhoz kerültek. Az utómunkások feladata a kérdőív általános kitöltés-kontrollja, a nyitott kérdések kódolása, a kérdőív adatainak számítógépbe való rögzítése volt.

A rögzítés SPSS Data Entry-be történt. Ez a programcsomag lehetőséget nyújt arra, hogy logikai kontrollokat építsünk be, valamint megakadályozzuk az extrém értékek rögzítését, csökkentve ezáltal a rögzítés közbeni elcsúszás veszélyét. A rögzített adatok leadásakor az átvételi program segítségével történt. Az itt előkerülő hibákat (pl. sorszámelütés, elcsúszás) még az utómunkás maga javítja.

Az utómunkások tehát egyszerre végeznek el utómunkálatokat, és ők képzik a Tárki ellenőrzési rendszerének második szintjét is. Az utómunkások kontrollja során mód nyílik arra, hogy ne csak a kérdezők, hanem az instruktorok munkáját is ellenőrizni tudjuk és mind a kérdezők, mind az instruktorok visszajelzést kaphassanak munkájuk minőségéről. Az utómunkások az ellenőrzési munkájuk eredményéről beszámolnak a központi fő-ellenőrnek.

Számítógépes adatellenőrzés és javítás:

A leadott file-ok összefűzése után kezdődött az alapsorok tisztítása és az adatok logikai ellenőrzése. A „nyers” adatbázis összeállítását követően az adatokat számítógépes ellenőrzési folyamatnak vetjük alá, amely során az esetleges logikai ellentmondások kimutatásával keressük az esetlegesen bennmaradó hibákat. Ezt a munkálatot a Háztartás Monitor kutatásban részt vevő vezető kutatók útmutatásai (a kapott részletes hibakeresési szempontok, listák ellenőrző keresztábratervek) alapján a hibakeresésben, javításban gyakorlattal rendelkező, a programozáshoz is értő munkatársak végzik. Az ellentmondásosnak tűnő adatokat tartalmazó kérdőíveket újra elvettük, a hibákat a kérdőívek visszakeresésével javítottuk.

A minta súlyozása

A mintának a válaszmegtagadások miatt bekövetkező torzulásait súlyozással korrigáltuk. Mivel a mintavétel alapja a háztartás (illetve a lakás) volt, így első lépésben a háztartások megoszlását igazítottuk a Központi Statisztikai Hivatal által 2001-ben végzett Népszámlálás megoszlásaihoz. A súlyozás szempontjai a háztartás településtípusa (Budapest, város, falu), a háztartás létszáma (egyfős, 2 vagy 3 fős, 4 vagy több fős), valamint a háztartásfő neme, életkora (34 évesnél fiatalabb, 35-49 éves, 50-64 éves, 65 felett) és iskolai végzettsége (érettségi alatt, érettségi, érettségi felett) voltak. A háztartásfők súlyait ezután minden háztartástaghoz hozzárendelve megvizsgáltuk, hogy a mintában levő személyek megoszlása hogyan illeszkedik a 2001-es Népszámlálásban a magyar lakosság nem, életkor, iskolai végzettség és településtípus szerinti együttes megoszlásához. A súlyokat úgy módosítottuk, hogy a mintában szereplő személyek megoszlása igazodjon ehhez a megoszláshoz. Összességében így súlyváltozónk mind a háztartásszintű, mind a személyi szintű elemzéshez megfelelően korrigálja a minta válaszmegtagadások miatt bekövetkező torzulásait.

A jövedelemadatok imputálása

Kérdőívünk alapján két becslést is tudunk adni a vizsgálatban szereplő háztartások tagjainak jövedelmére. Egyrészt az egyéni kérdőívben részletesen kérdezzük a válaszadó főmunkahelyi kereseteit, a rendszeres különmunkáért, alkalmi munkáért kapott fizetést, a kapott munkanélküli ellátást, anyasághoz kapcsolódó juttatásokat, nyugdíjakat és egyéb jövedelmeket. Ezeknek a jövedelemtípusoknak az összegzésével kapjuk első becslésünket az illető „személyes” jövedelmére. Másrészt a háztartástáblában is kérünk egy egyösszegű becslést arra, hogy mennyi jövedelmet kap havonta kézhez az adott háztartástag. Ezáltal azoknak a jövedelméről is van információnk, akik nem töltöttek ki egyéni kérdőívet, illetve az egyéni kérdőívet is kitöltők esetében ellenőrizni tudjuk az ott felmért jövedelmek validitását. Amennyiben a háztartástáblában adott becslés jelentősen meghaladja az egyéni kérdőívben összegzett jövedelmek nagyságát, akkor az előbbi értéket tekintjük az egyén személyes jövedelme becslésének. Természetesen vannak olyan aktív korú személyek, akik jövedelmeiről a válaszmegtagadások miatt egyik „forrásból” sincsenek információink. Ezen személyek közül az alkalmazottak, az önállóak és a nyugdíjasok esetében imputáltuk a (az

egy-egy foglalkozási csoportokon belül) településtípus, iskolai végzettség és életkor szerint képzett népességcsoportok átlagjövedelmeit.

Az így kapott személyes jövedelmeket összegezve és a háztartás kérdőívben felmért jövedelmek (vállalkozási, gazdálkodási és egyéb tőkejövedelmek, családi pótlék, segélyek) hozzáadásával kaptuk a háztartások jövedelmeire adott becslésünket.

Az adatfelvétel főbb adatai

Általános adatok

Összes felkeresett cím	4078
Összes lekérdezett cím	2335
A kérdés megíúsult a címen:	1743
Összes felkeresett főcím:	2532
Lekérdezett főcím:	1541
A kérdés megíúsult a főcímen:	991
Összes felkeresett pótcím:	1546
Lekérdezett pótcím:	794
A kérdés megíúsult a pótcímen	752
A lekérdezett háztartásokban élő összes személy száma	6581
A lekérdezett háztartásokban élő 16 éves és idősebb háztartástagok száma	5457
16 éven felüli háztartástagokkal elkészült egyéni kérdőívek száma	4487
16 éven felüli háztartástagokkal nem készült egyéni kérdőív	970
A lekérdezett háztartásokban élő 16 éven aluliak száma	1124

A felkeresett háztartások száma és aránya településtípusonként

Település típus		Megkeresett háztartások
Budapest	N	1097
	%	27,2
város	N	1820
	%	45,1
község	N	1121
	%	27,8
<i>Összesen</i>	N	4038
	%	100

Válaszadási, megtagadási, megghiúsulási arányok a háztartások körében, településtípus szerint

Település típus		Elkészült	Megtagadta	Megghiúsult	Összes felkeresett
Budapest	N	429	338	330	1097
	%	39,1	30,8	30,1	100,0
város	N	1118	370	332	1820
	%	61,4	20,3	18,2	100,0
község	N	788	175	158	1121
	%	70,3	15,6	14,1	100,0
<i>Összesen</i>		2335	883	820	4038
		57,8	21,9	20,3	100,0

A felkeresett háztartások száma megyénként, és az összes felkeresések százalékában

Megye		Megkeresett háztartások
Budapest	N	1097
	%	27,2
Baranya	N	156
	%	3,9
Bács-Kiskun	N	218
	%	5,4
Békés	N	144
	%	3,6
Borsod-Abaúj-Zemplén	N	255
	%	6,3
Csongrád	N	144
	%	3,6
Fejér	N	144
	%	3,6
Győr-Moson-Sopron	N	152
	%	3,8
Hajdú-Bihar	N	175
	%	4,3
Heves	N	104
	%	2,6
Komárom-Esztergom	N	122
	%	3
Nógrád	N	88
	%	2,2
Pest	N	404
	%	10
Somogy	N	116
	%	2,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	N	178
	%	4,4
Jász-Nagykun-Szolnok	N	133
	%	3,3
Tolna	N	83
	%	2,1
Vas	N	122
	%	3
Veszprém	N	103
	%	2,6
Zala	N	100
	%	2,5
Ország összesen	N	4038
	%	100

Válaszadási, megtagadási, meghiúsulási arányok a háztartások körében, megyék szerint

Megye		Elkészült	Megtagadta	Meghiúsult	Megkeresett
Budapest	N	429	338	330	1097
	%	39,1	30,8	30,1	100,0
Baranya	N	88	42	26	156
	%	56,4	26,9	16,7	100,0
Bács-Kiskun	N	130	40	48	218
	%	59,6	18,3	22	100,0
Békés	N	90	32	22	144
	%	62,5	22,2	15,3	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	N	174	46	35	255
	%	68,2	18	13,7	100,0
Csongrád	N	103	21	20	144
	%	71,5	14,6	13,9	100,0
Fejér	N	94	37	13	144
	%	65,3	25,7	9	100,0
Győr-Moson-Sopron	N	96	27	29	152
	%	63,2	17,8	19,1	100,0
Hajdú-Bihar	N	131	23	21	175
	%	74,9	13,1	12	100,0
Heves	N	77	8	19	104
	%	74	7,7	18,3	100,0
Komárom-Esztergom	N	75	23	24	122
	%	61,5	18,9	19,7	100,0
Nógrád	N	53	24	11	88
	%	60,2	27,3	12,5	100,0
Pest	N	229	67	108	404
	%	56,7	16,6	26,7	100,0
Somogy	N	76	30	10	116
	%	65,5	25,9	8,6	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	N	130	24	24	178
	%	73	13,5	13,5	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	N	89	24	20	133
	%	66,9	18	15	100,0
Tolna	N	57	12	14	83
	%	68,7	14,5	16,9	100,0
Vas	N	60	41	21	122
	%	49,2	33,6	17,2	100,0
Veszprém	N	81	10	12	103
	%	78,6	9,7	11,7	100,0
Zala	N	73	14	13	100
	%	73	14	13	100,0
Ország összesen	N	2335	883	820	4038
	%	57,8	21,9	20,3	100,0

Az egyéni kérdőívre való válaszadási, megtagadási, meghiúsulási arányok a 16 éves és idősebb személyek körében, településtípus szerint

Településtípus		Megkeresett 16 éven felüli családtagok
Budapest	N	923
	%	16,9
város	N	2618
	%	48
község	N	1916
	%	35,1
Ország összesen	N	5457
	%	100

Település típus		Elkészült	Megtagadta	Meghiúsult	Megkeresett 16 éven felüli családtagok
Budapest	N	766	35	122	923
	%	83,0	3,8	13,2	100,0
város	N	2095	230	293	2618
	%	80	8,8	11,2	100,0
község	N	1626	105	185	1916
	%	84,9	5,5	9,7	100,0
Ország összesen	N	4487	370	600	5457
	%	82,2	6,8	11,0	100

Az egyéni kérdőívre való válaszadási arányok a 16 éves és idősebb személyek körében, megyék szerint

Megye		Megkeresett 16 éves és idősebb családtagok
Budapest	N	923
	%	16,9
Baranya	N	204
	%	3,7
Bács-Kiskun	N	289
	%	5,3
Békés	N	203
	%	3,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	N	421
	%	7,7
Csongrád	N	226
	%	4,1
Fejér	N	225
	%	4,1
Győr-Moson-Sopron	N	241
	%	4,4
Hajdú-Bihar	N	328
	%	6
Heves	N	193
	%	3,5
Komárom-Esztergom	N	181
	%	3,3
Nógrád	N	114
	%	2,1
Pest	N	546
	%	10
Somogy	N	186
	%	3,4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	N	302
	%	5,5
Jász-Nagykun-Szolnok	N	213
	%	3,9
Tolna	N	128
	%	2,3
Vas	N	139
	%	2,5
Veszprém	N	209
	%	3,8
Zala	N	186
	%	3,4
Ország összesen	N	5457
	%	100

Az egyéni kérdőívre való válaszadási, megtagadási, megghiúsulási arányok a 16 éves és idősebb személyek körében, megyék szerint

Megye		Elkészült	Megtagadta	Megghiúsult	Megkeresett 16 éves és idősebb családtagok
Budapest	N	766	35	122	923
	%	83	3,8	13,2	100,0
Baranya	N	181	5	18	204
	%	88,7	2,5	8,8	100,0
Bács-Kiskun	N	249	14	26	289
	%	86,2	4,8	9	100,0
Békés	N	153	18	32	203
	%	75,4	8,9	15,8	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	N	347	18	56	421
	%	82,4	4,3	13,3	100,0
Csongrád	N	182	15	29	226
	%	80,5	6,6	12,8	100,0
Fejér	N	199	4	22	225
	%	88,4	1,8	9,8	100,0
Győr-Moson-Sopron	N	209	14	18	241
	%	86,7	5,8	7,5	100,0
Hajdú-Bihar	N	223	72	33	328
	%	68	22	10,1	100,0
Heves	N	173	5	15	193
	%	89,6	2,6	7,8	100,0
Komárom-Esztergom	N	145	6	30	181
	%	80,1	3,3	16,6	100,0
Nógrád	N	101	5	8	114
	%	88,6	4,4	7	100,0
Pest	N	388	81	77	546
	%	71,1	14,8	14,1	100,0
Somogy	N	158	11	17	186
	%	84,9	5,9	9,1	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	N	262	21	19	302
	%	86,8	7	6,3	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	N	189	6	18	213
	%	88,7	2,8	8,5	100,0
Tolna	N	104	12	12	128
	%	81,3	9,4	9,4	100,0
Vas	N	115	11	13	139
	%	82,7	7,9	9,4	100,0
Veszprém	N	171	14	24	209
	%	81,8	6,7	11,5	100,0
Zala	N	172	3	11	186
	%	92,5	1,6	5,9	100,0
Ország összesen	N	4487	370	600	5457
	%	82,2	6,8	11	100

ÚTMUTATÓ A KÉRDEZŐKNEK A TÁRKI HÁZTARTÁS MONITOR VIZSGÁLATÁHOZ

2003. október

Amint a kutatás nevében is benne van: ez az egész háztartásra kiterjedő adatfelvétel. Kétfajta kérdőívet használunk: A HÁZTARTÁS kérdőívet és az EGYÉNI kérdőívet. Háztartás kérdőívből háztartásonként egyet kell elkészíteni, egyéni kérdőívből pedig annyit, ahány 16 éves és idősebb tagja van a családnak. **Tizenhat évesnél idősebbnek az 1987.08.31. előtt születetteket tekintjük.**

A kapcsolat felvétele a háztartással

A neveket és címeket a Központi Nyilvántartó és Választási Hivatal véletlenszerűen választotta ki adatbázisából, ezért az is véletlenszerű, hogy melyik családtag neve került rá a címkártyára. A **főcímekre** (fehér címkártya) felkérőlevelet küldtünk.

A kapcsolat felvétele akkor tekinthető sikeresnek, ha **a család valamelyik felnőtt tagjával** - nem feltétlenül a címkártyán szereplő személlyel - sikerült beszélned. A kérdezés általános szabályainak megfelelően sikertelenség esetén legalább két napon három különböző időpontban kell megkísérelned a családdal való kapcsolatfelvételt.

Ha több háztartás él a lakásban, azt a háztartást kell kérdezned, amelyikbe a címkártyán szereplő személy tartozik. Ha a címkártyán szereplő személy időközben elköltözött (meghalt), de háztartása tagjai ott élnek, maradék háztartását kérdezed. Ha a címkártyán szereplő személy háztartása elköltözött és egy másik háztartás költözött a helyére, ekkor ezt a háztartást kérdezd le. Természetesen a címkártyán jelöld a változást.

Nem kérdezhetsz a címen, ha a lakásban nem háztartás lakik. (Pl. irodának vagy raktárnak használják, esetleg több egyedülálló egyetemista vagy munkás bérlő, akik diákszálló-munkásszálló, módjára lakják a lakást. Ugyancsak nem kérdezhetsz un. védett lakásban, amiben állami gondozottak, fogyatékosok stb. laknak együtt, mert ők szintén nem háztartásként laknak.)

Válaszmeztagadás vagy egyéb okból történő címkiesés esetén a nálad lévő, kék papírra nyomtatott pótcímek közül kell másik háztartást kérdezned.

A pótcím választás módja

A pótcímeken a felkérőlevelet Neked kell átadnod. A címkártyán **a KULCS helyén** szerepel az az adat, hogy a Népeségnyilvántartó szerint hány személy van bejelentve a lakásba. A pótcímek közül egy ugyanolyan létszámú háztartást kell keresned. A több szóba jöhető pótcím közül **a legkisebb sorszámú pótcímen kell megpróbálnod a kérdezést.**

A pótcím választás szabályait az útmutató végén található táblázatban foglaltuk össze:

A címkártya kezelése

A címkártyán a Háztartás kérdőív lekérdezésének időpontját kell csak feltüntetned.

Pótcímen való kérdezésénél a főcímkártya jobb sarkába fel kell írnod annak a pótcímnek a sorszámát, amelyen a kérdőívek elkészültek, és minden pótcím jobb sarkába annak a főcímnél a sorszáma kerül, amely helyett felhasználtad (vagy próbáltad felhasználni) azt. **A kérdőívekre annak a címnek a sorszámát kell felírnod, ahol végül is elkészült a kérdőív.**

Általános tudnivalók az " Egyéni" és "Háztartás " kérdőívek kérdezéséhez

A kérdezést a Háztartás kérdőívvel kell kezdened. Ha nem tudod a Háztartás kérdőívet lekérdezni pótcímet kell vened.

Háztartásonként egy Háztartás kérdőívet, és minden 16 éves vagy idősebb háztartás tagtól egy-egy Egyéni kérdőívet kell lekérdezned. (Az a személy, akitől a háztartás kérdőívet lekérdezed, tehát két kérdőívre válaszol!) **A vizsgálat lényegéhez tartozik, hogy minden személyről egyéni kérdőív készüljön. Kérjük, tegyél meg minden téled telhetőt ennek érdekében!**

Az Egyéni kérdőívek elkészültét, illetve hiányának okának kódját a Háztartás kérdőív 2. kérdésének táblázatában kell jelölnöd. Indoklását **a kérdőívbe írd** be: a háztartás tábla kihajtható része miatt keletkezett üres oldalra.

Az egyén sorszáma, a Háztartás tábla azon sorának száma, melybe az egyén adatai szerepelnek.

A dátumoknál az évszámokat négy számjeggyel, a hónapokat arab számokkal kell beírnod. (01, 02 stb. a helyes beírási mód.)

A válaszokat a legtöbb esetben a vonal alatti válaszlehetőségek kódjának bekarikázásával kell jelölnöd. Általában egy válasz lehetséges. Ha a kérdezett több választ "ad" akkor a jellemzőbbet jelöld. Ha a kérdésnél 3 válasz lehetséges, akkor ezt a kérdésnél jelöltük. Ilyenkor az első 3 említést jelöld.

Sok kérdésnél 9-es vagy 99-es kóddal szerepel a "NEM TUDJA" mint válaszlehetőség. Azoknál a kérdéseknél, ahol hiányzik ez, X-et karikázz, és írd mellé: NT. Ugyancsak sok helyen szerepel a 8, 88, 888 a megtagadás kódjaként. Ha a kérdezett megtagadja a kérdésre a válaszadást és nincs a megtagadásnak külön kódja „X”-et jelölj és írd mellé „M”-et. **FONTOS**, hogy használd ezeket a kiegészítő jelöléseket, mert ennek hiányában a kérdést kihagyott kérdésnek tekintjük, és ez levonást jelentő hibapont a számodra.

Gyakran kérdezzük forint összeget. Ha a kérdezett nem pontos összeget mond, hanem 15-20000 Ft-ot, akkor a kérdőívbe a számtani középértéket (példánkban 17500 Ft-ot) kell beírni. A jövedelmekre vonatkozó kérdéseknél, ha a kérdezett rákérdez, mindig **nettó** összeget mondass!

A válaszlap füzet használata kötelező! Ha a kérdezettnek olvasási nehézségei vannak, mindegyik válaszlap felolvasható.

Az elkészült kérdőíveket tedd be a dossziédba. A dosszié gerincére írd rá a címkártya sorszámát, és semmilyen egyéb megjegyzést, nevet ne írd rá! A sorszámnak úgy kell a dosszién szerepelnie, hogy ha könyv-kötetekhez hasonlóan polcra rakjuk őket, akkor a gerincen alulról fölfelé lehessen leolvasni a sorszámot.

A Háztartás kérdőív

A Háztartás kérdőívet minden háztartásban olyan személytől kell megkérdezni, aki tájékozott a háztartás ügyeiben. A kérdezés során nem baj, ha jelen van, illetve beleszól más háztartástag is, hiszen a kérdések a háztartás egészét érintik.

Először is azt kell tisztáznod, hogy a lakásban egy háztartás él-e? Ha több háztartás él a lakásban annak a háztartásnak a tagjait kell beírnod a táblázatba, amelyikbe a címkártyán szereplő egyén tartozik.

Egy háztartásnak tekintjük az egy lakásban, együtt élő, rokoni és/vagy gazdasági kapcsolatok szerint összetartozó személyeket. A háztartás tagja lehet olyan személy is, aki kollégiumban vagy munkásszálláson él, sorkatona, börtönben van stb. A "gazdasági" összetartozást a háztartás költségeinek közös viselése, a háztartás javainak megosztása jelzi. Egy háztartásba tehát alapvetően a hagyományos család tartozik. Egyértelműen külön háztartásnak számít egy lakáson belül az ott élő albérlő (család).

2. kérdés: Az első kérdésre adott válasz alapján ellenőrizd, hogy minden családtag (családtagnak számít az a személy is aki az adatfelvétel ideje alatt szanatóriumban, kollégiumban, börtönben stb. tartózkodik) bekerült-e a háztartás táblába.

HÁZTARTÁS TÁBLA

A háztartás tábla első sorába a Háztartás kérdőívre válaszoló személynek kell(ene) bekerülnie, de ha csak utólag veszed észre, hogy nem magával kezdte a felsorolást ne javíts a sorrenden! A táblában minden személynek szerepelnie kell, aki a háztartásban él vagy a háztartáshoz tartozik.

A háztartás tábla minden kérdését minden személyre vonatkozóan meg kell válaszolni. Az adatokat lehetőség szerint a cella bal felébe kell beírni, hogy az egyéni kérdőív kérdezésekor szükséges adategyeztetés során szükség esetén legyen hova beírni a javítást.

A neme és születési éve fölött található A és B figyelmeztető jelölés. A háztartástábla 3. lapján (4. oldal) lesz rá szükségünk.

Ha a táblázat fejlécében, kérdés alatt a KÓD felirat található, ez arra utal, hogy a kérdés feletti kódtáblázatból kell kiválasztani a megfelelő kódot.

Minden személynek az lesz a továbbiakban a sorszáma, azonosító száma, ahányadik sorba az adatai bekerültek.

ISKOLAI VÉGZETTSÉG: A 0-14 éves korosztálynál a 0-s kódot kell használni, mert még nem fejezhette be az általános iskolát. Azoknál a gyerekeknél, akik 6 illetve 8 osztályos gimnáziumba járnak tanulmányaik kezdetétől számolva 8 osztálynyi iskolába járás után kell befejezett általános iskolát jelölni.

DOLGOZIK-E A csecsemők, kisiskolások esetében sem maradhat ez a cella üresen. Náluk a 8-as kódot kell beírnod.

MILYEN ELLÁTÁST KAP: Ebben az oszlopban a gyermekneveléssel, munkanélküliséggel és nyugdíjjal kapcsolatos ellátásokat pontosítjuk. A gyermekek illetve az, ellátásban nem részesülő felnőttek esetében a 0-s kódot kell jelölnöd.

MI A FOGLALKOZÁSA: akik **jelenleg** dolgoznak (legyen az akár alkalmi munkavégzés is) azoknál a jelenleg végzett munkát kell beírni.

Azoknál a személyeknél, akik jelenleg nem dolgoznak (pl. háztartásbeli, munkanélküli, tanuló) a **legutolsó foglalkozása** alapján kell a kérdést megválaszolni. Ez a cella sosem, csecsemők esetében sem maradhat üres. Ha a személy még **sosem dolgozott a 88-as kódot**

kell karikázni! A cella végén található FEOR kódkockát hagyd üresen, ezt az utómunkásoknak kell kódolniuk.

Azt kell leírni, hogy az illető személy mit csinál (csinált). Addig kell visszakérdezni, amíg egyértelműen nem derül ki, hogy mi (volt) a pontos munkaköre. Jellemző hiba, hogy a kérdező azt írja le, hogy a személy hol dolgozik (pl. Bácskút Rt.), pedig ez semmit nem mond arról, hogy mit csinál valójában (lehet, hogy hentes, lehet, hogy tehergépkocsit vezet).

A BEOSZTÁS KÓDJÁT a munkakör ismeretében tisztázd.

A BEOSZTOTTAK SZÁMA oszlop nem maradhat üres. Ha nincs (nem volt) beosztottja, alkalmazottja a cellába 0-át kell írni. Ha a beosztottak számát pontosan nem tudja megmondani, a körülbelüli szám is jobb, mint a semmi.

Az ágazati besorolás alapos munkát igényel. A kódok egyrészt szerteágazóak, másrészt eléggé összevontak is. Az ágazatot nem a tevékenység, hanem a munkahely hovatartozása határozza meg. Ha valaki szakács egy nehézipari üzem étkezdéjében, akkor a 05-ös kódot kell jelölni (nem a 07-est). Ha egy szálloda mosodájában dolgozik 07-es a megfelelő kód (nem a 19-es). Ha orvos egy bank életbiztosítással foglalkozó részlegében, akkor a 10-es a megfelelő kód (nem a 14-es).

JÁR-E: Ez a cella sem maradhat sosem üres. Azoknál a személyeknél akik egyik képzési formában sem vesznek részt a 00-s kódot kell használnod. Nem kerülhet be a táblázatba az, ha valaki nyelvtanfolyamra jár, vagy jogosítványt szerez: a kérdés kifejezetten az iskolai rendszerű képzésekre irányul.

JÖVEDELEM: A jövedelem oszlopban (és mindenütt a kérdőívben) az összegek számmal írandók be és nem betűvel. Ha nincs jövedelme, akkor az összeg helyére nullát kell írni. A Ft/hó felirattól jobbra eső terület arra való, hogy az egyéni kérdőív lekérdezésekor szükség esetén javítani lehessen az összeget. Hívd fel a válaszoló figyelmét, hogy minden kézhez kapott pénz jövedelemnek számít, beleértve a nyugdíjat, ösztöndíjat, segélyt, háztartáson kívülről kapott egyéb pénzbeni támogatást is! (pl. idős embert a gyerekei támogatnak)

A HÁZTARTÁSFŐHÖZ VISZONYÍTOTT CSALÁDI ÁLLÁS: Amikor az összes családtag adata bekerült a Háztartás táblába (itt és a kérdőívben is HT táblának rövidítjük a továbbiakban) akkor az A és B oszlop (nem és életkor) adatai alapján kell kiválasztanod a háztartásfőt. FIGYELEM! Ez az oszlop sosem maradhat üresen! Itt mindig kódszámnak kell szerepelnie.

A HÁZTARTÁSFŐ KIVÁLASZTÁSA: Először a 18-62 év közötti családtagokat, majd második lépésként közülük kell a férfiakat kiválasztani. Ha több 18-62 éves férfi tagja van a

családnak, akkor a legidősebbet kell háztartásfőnek kijelölni. Ha a 18-62 év közöttiek mind nők, akkor a legidősebb nő lesz a háztartásfő. Ha a családban nem élnek 62 éves vagy fiatalabb felnőtt személyek, akkor a 62-évesnél idősebb férfiak közül kell a legidősebbet kijelölni. Ha csak 62 év feletti felnőtt nőkből áll a háztartás, közülük a legidősebb nőt kell háztartásfőnek tekinteni. Az így kiválasztott személyhez képest kell megállapítanod, hogy melyik családtagnak mi a családi állása. A kódok keverednek. Sorrendben az egyéb kategóriák után jönnek még „rokon” kódok.

APJA-ANYJA SORSZÁMA: ezt csak az 1979 után születettek esetében kell jelölnöd. Ha a vérszerinti ill. nevelő szülő nem a háztartás tagja, akkor 00-t írsz a megfelelő cellába!

EGYÉNI KÉRDŐÍVRE VÁLASZOLT: Ebbe az oszlopba folyamatosan kell mindig beírnod, ha elkészült egy-egy kérdőív. A kérdés befejezésekor ellenőrizd, hogy az oszlop jelölései összhangban vannak-e a dossziéban található kérdőívvel. Az utolsó oszlop kódjai közül a 6-os kód elvileg nem fordulhat elő, illetve csak akkor, ha már nincs idő a hiányt pótolni (csak az instruktor írhatja be ezt a kódot).

5. kérdés: A háztartás jogcímét kérdezzük. Ha a háztartás tagjai közül valaki a főbérlő, akkor a háztartás főbérlésben, ha valaki tulajdonos, akkor a háztartás tulajdonosként lakik ott. A szolgálati lakás bérleménynek számít (03-as kód).

7. kérdések: Ha a lakásban több háztartás él, akkor azt kell beírnod, hogy az egész lakás alapterületéből mekkora az a terület, amit kizárólagosan és a lakásban lakó másik háztartással közösen használ a kért háztartás. (Pl. saját szobák és a közösen használt konyha és fürdőszoba teljes alapterülete.)

10. kérdés a. sora: Pontosan a kábel léte érdekel bennünket, tehát függetlenül attól, hogy ténylegesen azt használják-e van-e olyan kábel a lakásban, amin a tévéadásokat fogni tudják.

11. kérdés: A telek alapterületét csak az egyik mértékegységben kell beírnod.

26. kérdés: A kérdőívben nincs jelölve, de ehhez a kérdéshez válaszlapon is tartozik. Kérjük, hogy a kérdés megkezdése előtt írd be a kérdőívbe ezt: **VÁLASZLAP**, nehogy elfelejtsd átadni. A válaszlapon a **DIÁKHITEL** válaszlehetőség is szerepel, ami a kérdőívben hiányzik. Ha a válaszoló ezt a hitelfajtát (is) választja írd be a kérdőívbe a 11-es kódot.

29. kérdés: Ha a válaszoló például megemlíti, hogy a családnak (családtagnak) van lakossági folyószámlája, akkor 3 bank beírására elegendő hely áll rendelkezésedre.

41. kérdés a. sora: A számítógépek darabszámát kell beírnod!

54. kérdés: Értelemszerűen az 1-es és 2-es válaszlehetőség jelölhető egyszerre is.

55. kérdés: Itt is több válasz lehet. Az erre vonatkozó keretes utasítás kimaradt, de a kérdés megfogalmazása megengedi a több választ.

57. és 61. kérdés: Ha több vállalkozásuk is van, ezeknél a kérdéseknél már csak arra a cégre vonatkozóan válaszoljon, amelyikben legnagyobb a részesedésük (a legnagyobb jövedelmet kapják).

58. és 62. kérdés: Ez a kérdés értelemszerűen az 57. kérdésben említett cégben lévő tulajdonrészeikre vonatkozik.

69.-72. kérdés: Azokra a háztartásokra vonatkozóan kell megválaszolni, akik 1979 után születtek.

73. kérdés: A h-m sorok, mint a g. sor részei szerepelnek a táblázatban. Nem kell ellenőrizned, hogy a részösszegek kiadják-e a g. sorban szereplő összeget!

81-85. kérdés: Azokra a 1996 előtt született gyermekekre vonatkozik a blokk, akiktől még nem kell egyéni kérdőívet kérdezned.

Az Egyéni kérdőív

Az Egyéni kérdőívet le kell kérdezni mindenkitől, aki 1987. augusztus 31.-e előtt született.

Az egyéni kérdőívben szereplő jövedelem kérdésekből egyrészt a válaszoló elmúlt 12 havi jövedelmeit szeretnénk megismerni, másrészt a szeptember havi jövedelmeit. Ebben a második esetben tehát azokat az összegeket kell bemondania, amiket szeptember hónap során ténylegesen kézhez kapott. A vizsgálat által felölelt „évet” a válaszlapon füzet hátoldalán szemléltetjük. Ha úgy érzed, ez segít a válaszadásban, mutasd meg a válaszolónak ezt az ábrát!

1. kérdés: A kérdezést a Háztartás táblába beírt adatok egyeztetésével kell kezdeni, és ha szükséges, javítani kell a HT táblába írt adatokat! Lehetőleg a rossz beírást áthúzva, ugyanabba a kockába, jobbra kell írni a helyes választ! Fontos, hogy a javítás olvasható és egyértelmű legyen.

5. és 7. kérdés: Ha a kérdezett ezek valamelyikére megtagadja a választ, akkor nem készítheted el vele a kérdőívet, válaszmegtagadónak kel tekintened őt.

15-18. kérdés: A szeptemberben kézhez kapott jövedelem az augusztusi óraszámhoz tartozik, ezért kérdezzük itt augusztusra.

26. 27. és 50. kérdés: Évszámot írd, ne az eltöltött évek számát!

26.a.- 26.b. kérdés: A kérdőív által vizsgált szakasz 2002. 10. hóval kezdődik. Ha 10. hóban még nem ezen a munkahelyén dolgozott, akkor kell megtudnunk, hogy mennyi időt töltött a „hiányzó” hónapokból munkával.

27. kérdés: Ha nem változott a beosztása, akkor az évszám ugyanaz lesz, mint a 26. kérdésnél!

60-65. kérdés: Figyelj! Az 56. kérdés és az 59. kérdés alapján kell eldöntened, hogy kinek kell válaszolnia erre a blokkra.

92. kérdés d. sora: A végkielégítés összegét az első oszlopba írd. Ha ezt az összeget szeptemberben vette fel, akkor ismételd meg az összeget a szeptemberi oszlopban is!

93. kérdés: A kérdező feladata megtudni, hogy a kérdezett melyik évben mit csinált. Kérdezőtechnikailag ez inkább interjúzást kíván a kérdezőtől: ezért nincsenek az alkérdések szó szerint megfogalmazva, ehelyett arra kérünk, hogy tisztázd a válaszolónak a munkaerőpiachoz való adott évi viszonyát. Fontos, hogy kiderüljön, ha a válaszoló az adott évben egymás után, vagy egymással párhuzamosan több dolgot is csinált, többféle állapota volt. Abban az esetben, ha egy oszlopban többféle állapotot is jelöltél a táblázat alsó harmadában (t. sor) jelöld, hogy ezeket egymással párhuzamosan végezte-e. Egy évszámhoz a t sorban több kódot is jelölhetsz!

96. kérdés: Ha a végezte oszlopban az 1., 2., 3. kódok valamelyikét jelölted, csak akkor kell megtudnod, hogy alkalmanként hány percig végezte a jelölt tevékenységet.

111. és 113. kérdés: Ha például otthon nincs számítógép vagy internet, akkor is a gyakoriság kódjához a 6-ost írd be. (Ne x-et jelölj!)

136. kérdés: Ha építették a lakást, nem készen vették akkor is a 01-es kódot jelöld.

KÖSZÖNJÜK MUNKÁDAT!

A pótcím választás szabályai

a kieső háztartás létszáma a címkártya szerint	A felhasználható pótcím létszáma	Ha nincs már ilyen, a rendelkezésedre álló címkártyák közül melyiket használd fel?
1	1	2 Ha már ilyen sincs a legkisebb létszámú pótcímedet válaszd!
2	2	3 Ha már ilyen sincs 1 Ha már ilyen sincs, a legkisebb létszámú pótcímedet válaszd!
3	3	2 Ha már ilyen sincs 1 Ha már ilyen sincs, a legkisebb létszámú címet válaszd!
4	4	Ha nincs, a legnagyobb létszámú címet válaszd!
5 vagy több	ugyanolyan létszámú	Ha nincs, a legnagyobb létszámú címet válaszd!